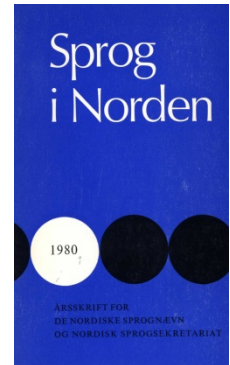

Sprog i Norden

Titel: Samarbetsgruppen Nordspråk
Forfatter: Elisabeth Lindmark
Kilde: Sprog i Norden, 1980, s. 131-134
URL: <http://ojs.statsbiblioteket.dk/index.php/sin/issue/archive>

© Dansk Sprognævn

Betingelser for brug af denne artikel

Denne artikel er omfattet af ophavsretsloven, og der må citeres fra den. Følgende betingelser skal dog være opfyldt:

- Citatet skal være i overensstemmelse med „god skik“
- Der må kun citeres „i det omfang, som betinges af formålet“
- Ophavsmanden til teksten skal krediteres, og kilden skal angives, jf. ovenstående bibliografiske oplysninger.

Søgbarhed

Artiklerne i de ældre numre af Sprog i Norden (1970-2004) er skannet og OCR-behandlet. OCR står for 'optical character recognition' og kan ved tegngenkendelse konvertere et billede til tekst. Dermed kan man søge i teksten. Imidlertid kan der opstå fejl i tegngenkendelsen, og når man søger på fx navne, skal man være forberedt på at søgningen ikke er 100 % pålidelig.

Samarbetsgruppen Nordspråk

Av *Elisabeth Lindmark*

Språk i Norden 1979 innehöll en presentation av samarbetet mellan de nordiska modersmålläraryrkingarna. Efter den rapporten har utskottet för samarbete, Nordspråk, träffats vid två konferenser och arbetat vidare enligt samma riktlinjer: förbättrad grannspråksundervisning på alla stadier; fortbildning genom sommarkurser; vidareutveckling av grannspråksundervisningen med hänsyn till motivation, metodik, material och lärarutbildning. I Nordspråk deltar Danskläraryrkingen, Landslaget for norskundervisning, Samtök Móðurmálskennara, Svenskläraryrkingen, Svenska Modersmållärarnas förening (i Finland), Äidinkielen opettajin liitto (den finska modersmålläraryrkingen) och Suomen Ruotsinopettajat r.y. (Svensklärarna i Finland, r.f.). Sedan den första rapporten lämnades har till vår glädje utskottet utvidgats med en representant för Färöarna, från det nybildade Lärarlagið føroyskum.

Samarbete med Nordiska språksekretariatet

Att verka för fortbildning och vidareutveckling av grannspråksundervisningen är Nordspråks angelägnaste uppgift. Redan i september 1976 vände vi oss till Nordiska rådets kulturutskott och framförde förslag om att det skulle bildas ett permanent grannspråksutskott, som skulle bevaka grannspråkens ställning inom olika undervisningsområden och ta initiativ till läromedel, metodiska handledningar etc. Vidare begärde vi en organiserad och omfattande fortbildning av lärare i grannspråk. I april 1977 fick vi avslag på våra önskemål med hänvisning till att det nybildade Nordisk språksekretariat just skulle få dessa arbetsuppgifter. Under ett av våra möten 1978

inbjöd vi en representant för Nordiska språksekretariatet och började diskutera former för samarbete. I september 1979 inbjöds Nordspråk till en konferans med Nordiska språksekretariatet, och vi upplevde diskussionerna under det mötet mycket positivt. Vid mötet enades man om att inleda ett samarbete, och en representant för språksekretariatet deltog i Nordspråks följande möte i Danmark 1980.

Samarbete med myndigheter m.m.

Nordspråk kan till sin glädje konstatera att ett gott samarbete med myndigheter, inte minst dem som representerar undervisningsväsendet, har kommit i gång. Det verkar som om den fortbildning vi krävt i flera skrivelser nu kommer att förverkligas. Till vår glädje planerar Nordiska ministerrådets sekretariat för nordiskt kulturellt samarbete fortbildning i gransspråksundervisning. Ett par medlemmar från Nordspråk kommer att inbjudas till en pilotkurs, troligen i början av 1981.

Flera medlemmar i Nordspråk deltar aktivt i planeringen inför det nordiska språkåret i samarbete med Föreningen Norden, dels i språkårskommittéerna, dels i utarbetandet av ett lättamt och lätthanterligt hjälpmedel i gransspråksundervisningen, det s.k. språkhjulet.

Gemensam nordisk bokmarknad och nordiskt samarbete inom utbildningsradio/tv

Nordspråk har arbetat för en gemensam nordisk bokmarknad och för samarbete mellan avdelningarna för utbildningsradio och utbildnings-tv i Norden. De olika föreningarna har efter hänvändelse från Nordiska rådet stött rådets skrivelse och sänt sina synpunkter till respektive lands delegation av Nordiska rådet. En gemensam nordisk bokmarknad är synnerligen angelägen för gransspråksundervisningen. Detsamma gäller möjligheterna att utnyttja utbildningsprogram från radio och tv över de nordiska gränserna. Om man vill arbeta för den nordiska kulturen är det viktigt att det värdefulla stimulans- och kunskapsmaterial som programmen utgör kan utnyttjas överallt i Norden.

Bevakning av läroplaner, lärarutbildning

Vid sammanträdena rapporterar vi ständigt om förändringar i läroplanerna och lärarutbildningen, då i synnerhet vad som rör grannspråkets ställning. Nordspråk har länge önskat att grannspråksundervisningen skall börja redan i de lägsta klasserna i Danmark och Norge. Till vår glädje har Nordiska ministerrådet nyligen fattat ett viktigt principbeslut om att rekommendera berörda kommunala och statliga skolmyndigheter att inleda grannspråksundervisningen redan på lågstadiet. För Nordspråk kvarstår önskemålet om en förstärkt grundutbildning i grannspråk i Norge och Sverige. Landslaget för norskundervisning arbetar för att få till stånd en fortbildningsvecka för norska lärarkandidater i Sverige, motsvarande den som redan finns i Danmark.

Vid alarmerande förändringar i de olika länderna stödjer föreningarna varandra i offentliga debatter respektive remisskrivelser. Så har t.ex. Svenskläraryöreningen fått stöd i sin kritik av LUT — den lärarutbildningsutredning som kraftigt minskar utbildningstid och omfång för de högre klasserna i grundskolan. Svenskläraryöreningen har fått synpunkter från de övriga föreningarna och kunnat inarbeta dem i sitt remissvar. Danskklärerforeningen behöver stöd från de övriga föreningarna vid behandlingen av CUR-bilag 345, 1979 — det centrala utbildningsrådets synpunkter på modersmålsundervisningen — där bl.a. grannspråkets svaga ställning måste kritiseras. Kontakterna mellan föreningarna och utväxlingen av läroplaner och pedagogiska rapporter bidrar till pedagogisk utveckling i Norden.

Utgivning

Föreningarna arbetar vidare med en gemensam nordisk utgivning av böcker. Det största projektet för närvarande är en nordisk novelltävling inför språkåret. Novellerna skall handla om ungdom och rikta sig till ungdom. Andra gemensamma utgivningar under arbete är en bok om barnspråk, framför allt metodisk, en bok om ungdomsupproren, en bok om tecknade

serier och en sagobok med olika nordiska versioner av samma saga. Integrationen är både språklig och metodisk.

Samarbete utefter norsk—svenska gränsen

På initiativ av Landslaget för norskundervisning skall en intensiv kontaktverksamhet inledas mellan de norska och svenska ortsföreningar som ligger nära varandra utefter gränsen. Man tänker starta lärarutbyten, klassutbyten, studiedagsprogram etc. på platser där det är fråga om ganska små geografiska avstånd.

Sommarkurs

I väntan på att en stor satsning på fortbildning av nordiska lärare skall ske har Nordspråk tills vidare ordnat egna sommarkurser med cirka 125 deltagare. Vi har haft kurser i Sverige, Norge och på Island. Årets kurs kommer att äga rum i juni i Finland och ha som tema grannspråk i gränsland. Litteratur, kultur och språk i Finland kommer att tas upp och deltagarna kommer att få en elementär orientering om det finska språket.

Norden — en del av vår identitet

Nordspråk vill arbeta för att nordiskt stoff skall ingå på ett naturligt sätt i undervisningen och integreras inte bara i modersmålsundervisningen utan även i de samhällsorienterande och naturvetenskapliga ämnena. Vi vill arbeta för att våra elever skall upptäcka glädjen i att förstå språk från andra länder, utan att behöva lära in dem som främmande språk, och därmed få möjlighet till vidgade kulturella erfarenheter och nya kontakter. Vi hoppas att vårt arbete skall kunna fortsätta, och att vi kan vidga våra samarbetsmöjligheter med institutioner och myndigheter, eftersom ju Nordspråk endast kan arbeta under fritid och med svåra ekonomiska uppgifter för föreningarna. Vi hoppas att få stöd i vårt arbete.